

vrienden van heverleebos en meerdaalwoud vzw

regionale milieu - en natuurvereniging

Waversebaan 66
3001 Heverlee
Tel: 016 23 05 58
E-mail: infocentrum@vhm.be
Website: www.vhm.be

Vlaamse Landmaatschappij
Koning Albert II-laan 15
B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Leuven, 4 juni 2021

Betreft: Publieke consultatie Aanleg knuppelpad Oud-Heverlee

Als natuurvereniging begaan met de bescherming en de inrichting van het landschap van het Dijleland lazten we uw aanvraag met veel aandacht. We willen u in de eerste plaats onze steun toezeggen voor het uitbouwen en het goed beheren van het natuurgebied rond de vijvers van Oud-Heverlee. Net omdat bijna alle ecologische potenties in dit gebied aan het uitkomen zijn (o.m. Roerdomp, Grote karekiet, ...) willen we met zorg de ontsluiting van dit gebied bekijken.

Het beheerplan, en daarmee zowel de uitvoerenden als de beleidsvormende overheid, geeft weer wat de taak van de overheid, i.c. ANB, in dit gebied is: zorgen voor de instandhouding en zelfs de verbetering van de aanwezige natuurkwaliteiten, en zeker op vlak van de zeldzame en kwetsbare avifauna. Deze bijkomende ingreep, die een rode loper lijkt voor de nog te bouwen extra vogelkijktoren (cfr. ontwerp inrichtingsplan Dijlevallei & onder) is zowel financieel, ecologisch en zelfs recreatief ongepast.

Financieel is dit niet aangewezen: de aanleg, het regelmatige onderhoud en de periodieke heraanleg (15j) van deze kunstmatige paden en wilgenschermen is peperduur, en dan komt er de te verwachten bouwkost van de extra toren nog bovenop.

Daarnaast is er nog de belangrijke en blijvende problematiek van de handhaving: wegens het moeilijk op te lossen probleem van gebrek aan toezicht én handhaving in geval van overtredingen, leert onze (gebieds)ervaring dat deze voorzieningen voor natuurobservatie niet zelden gebruikt worden voor allerlei (o.m. nachtelijke) activiteiten die niets met natuur te maken hebben en veel extra verstoring, vandalisme en steeds weerkerende herstelkosten tot gevolg hebben.

BEZWAREN VOORLIGGENDE PLAN / OMGEVINGSVERGUNNING

Het plan is de "missing link" in de ontsluiting van gebied (een van de weinige nog niet ontsloten zones) die een hoge natuurwaarde kent. Het feit dat er geen erfdienstbaarheden of openbare wegen zijn, bevestigt dit ten overvloedde.

Dit extra knuppelpad is een extra belasting voor de (avi-) fauna, meer bepaald voor de verstoringsgevoelige en zeer zeldzame soorten zoals Bruine Kiekendief, Woudaapje, Grote Karekiet, Roerdomp edm. Hierdoor zal het ook het broedpotentieel van deze soorten verminderen. Bovenstaande druist in tegen de wettelijke doelstellingen voor het gebied (i.c. beheerplan).

Dit knuppelpad is mogelijks een wens van bepaalde buurtbewoners om nog wat meer in de natuur een wandeling te kunnen maken "want vroeger mochten ze zelfs rond heel de vijver wandelen". Dat dit enkel gedoogd werd maar geen officiële toelating van de privé-eigenaars was, wordt gemakkelijks halve vergeten.

We leven hier gelukkig in één van de weinige streken in Vlaanderen waar er grote aangeensgesloten oppervlakten natuur, ten minste planologisch (gewestplan, natura 2000 netwerk), beschermd lijken te zijn. Toch zijn deze natuurgebieden hier sterk onderhevig aan een veelheid van randeffecten waardoor het erg moeilijk (maar niet onmogelijk) is om hier kwaliteitsvolle natuur te herstellen. Ervaringen in het door onze vereniging beheerde private natuurreservaat de Doode Bemde leren ons dat de hoge natuurwaarden enkel gehaald kunnen worden in die zones die niet of slechts zeer beperkt toegankelijk zijn voor recreanten. Dat geldt zowel voor kwetsbare planten als voor broedvogels en insecten. In andere reservatsdelen zijn ambitieuze doelen gewoon niet haalbaar.

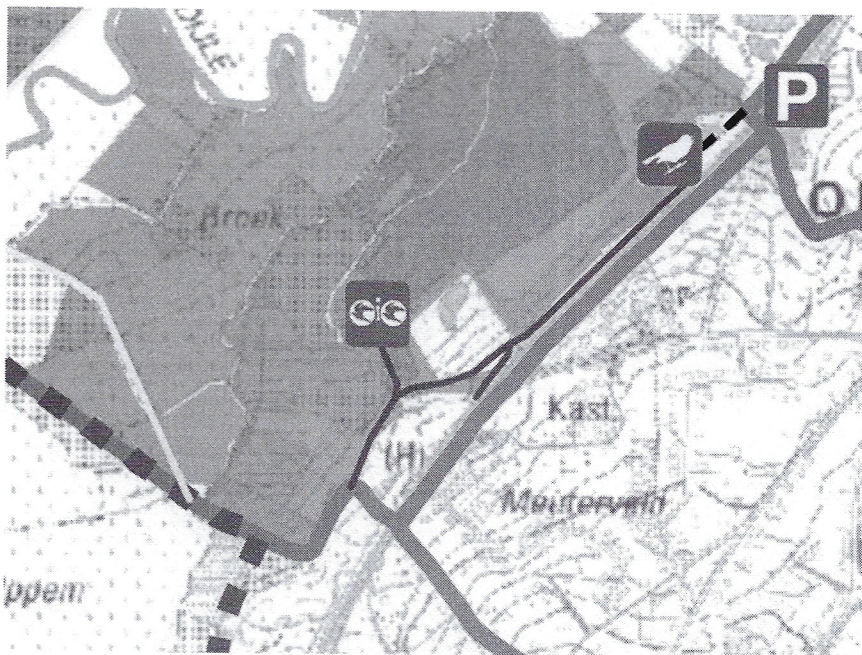
We willen er verder met zeer veel nadruk op wijzen dat de toegankelijkheid van de grote natuurgebieden in onze regio de voorbije jaren al zodanig is uitgebouwd, dat die vele keren beter geworden is dan om het even welk ander groot natuurgebied in Vlaanderen. Daarbij denken we aan het nationaal park Hoge Kempen, de Kalmthoutse heide, en zelfs de omgeving van het Zwin en de Westhoek. In geen enkele van deze gebieden is de dichtheid aan wandel-, fiets-, ruiters-, kano & kayak-infrastructuur en zelfs parkeergelegenheid groter dan in deze regio. We willen er dan vanuit de Vrienden van Heverleebos & Meerdaalwoud vzw met zeer veel overtuiging op aandringen om in de komende jaren evenveel ijver aan de dag te leggen voor het verbeteren van de ecologische kwaliteit van onze natuurgebieden, eerder dan het nog verder ontsluiten ervan.

Formeel willen de Vrienden van Heverlee, gezien de ecologische schade en de beperkte recreatieve meerwaarde, bezwaar indienen. Mocht dit pad er toch komen, dan dient er enerzijds afgezien worden van de verdere uitbouw van infrastructuur in deze zone (zie verder) maar bovenal actief toegezien te worden dat verstoring minimaal is: enkel voetgangers (geen fietsers!), actieve handhaving betreffende loslopende honden én dat dit pad tijdens het broedseizoen afgesloten wordt.

BEZWAREN TEGEN HET ACHTERLIGGENDE PLAN

Op onderstaande figuur is de ontsluiting zoals in het beheerplan opgenomen, weergegeven. Daaruit blijkt duidelijk dat de voorliggende omgevingsvergunning deel uit maakt van een verdere ontsluiting van het gebied.

Zoals hierboven aangetoond, maar ook in de onze opmerkingen op dit beheerplan, is het bijkomende ontsluiten van deze zuidelijke vijver noch recreatief noch ecologisch noodzakelijk. Er zijn voldoende toegangspunten voor deze vijvers. Parallel met dit pad ligt aan de andere kant van de spoorweg een mooi wandelpad en oplossingen voor gevaarlijke verkeerssituaties dienen niet afgewenteld te worden op (in) een natuurgebied. We zijn dan ook volledig tegen het verder aanleggen van knuppelpaden doorheen dit gebied en de bouw van een vogelkijktoren. Naast verstoring van broedvogels, vernietigt deze infrastructuur aanwezige top natuur zoals broekbossen, grote zegge vegetaties en Zeggenkorfpopulaties, waardoor een passende beoordeling noodzakelijk is, die altijd eerst planalternatieven voorschrijft. Bovendien denken we dat er door deze infrastructuur een bijkomende -actueel reeds groeiende- parkeerdruk zal ontstaan ter hoogte van de Leigracht – Stationstraat. Dit is een te voorkomen evolutie.

Figuur 1. Uittreksel kaart 28a: toegankelijkheids plan.

We hopen dan ook samen met jullie dat deze zone kan uitgroeien tot één van de referentie laagveen moerassen met kenmerkende flora & fauna.

Hoogachtend,

Jan Horemans,
Voorzitter